

PENTATEUCH

Wat is de Thora?

Het antwoord uit de Bijbel

Het Nederlandse woord 'Thora' komt van het Hebreeuwse woord *tōrah*, wat kan worden vertaald met onderricht, onderwijzing of wet ([Spreuken 1:8; 3:1; 28:4](#)).^a De volgende voorbeelden tonen aan hoe dit Hebreeuwse woord in de Bijbel wordt gebruikt.

- *Tōrah* duidt vaak op de *eerste vijf boeken van de Bijbel*: Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri en Deuteronomium. Deze boeken worden ook wel de Pentateuch genoemd, wat komt van een Grieks woord dat 'vijfdelige schriftrol' betekent. De Thora werd door [Mozes](#) geschreven en wordt daarom het 'boek van de wet van Mozes' genoemd ([Jozua 8:31; Nehemia 8:1](#)). Blijkbaar was de Thora oorspronkelijk als één boek geschreven maar werd hij later verdeeld zodat hij makkelijker te gebruiken zou zijn.
- *Tōrah* wordt ook gebruikt voor de *wetten die aan Israël werden gegeven* over specifieke onderwerpen, zoals de 'wet [*tōrah*] op het zondeoffer', de 'wet omtrent melaatsheid' en de 'wet aangaande de nazireeër' ([Leviticus 6:25; 14:57; Numeri 6:13](#)).
- *Tōrah* duidt soms op *onderwijs*, of dat nu van ouders, wijze mensen of van God afkomt ([Spreuken 1:8; 3:1; 13:14; Jesaja 2:3](#)).

Wat staat er in de Thora, oftewel de Pentateuch?

- De geschiedenis van hoe God met de mens is omgegaan van de schepping tot aan de dood van Mozes ([Genesis 1:27, 28; Deuteronomium 34:5](#)).
- De bepalingen van de Wet van Mozes ([Exodus 24:3](#)). Die Wet bestaat uit meer dan 600 voorschriften. Een van de belangrijkste daarvan is het sjema, de joodse geloofsbelijdenis. In het sjema staat onder meer: 'Gij moet Jehovah, uw God, liefhebben met geheel uw hart en geheel uw ziel en geheel uw levenskracht' ([Deuteronomium 6:4-9](#)). Jezus zei dat dit het 'grootste en eerste gebod' was ([Mattheüs 22:36-38](#)).
- Zo'n 1800 vermeldingen van de naam van God, [Jehovah](#). De Thora verbiedt het gebruik van Gods naam niet. Er staan juist geboden in die Gods aanbidders *verplichtten* zijn naam uit te spreken ([Numeri 6:22-27; Deuteronomium 6:13; 10:8; 21:5](#)).

Misvattingen over de Thora

Misvatting: De wetten van de Thora zijn eeuwig en kunnen niet genegeerd worden.

Feit: Sommige Bijbelvertalingen zeggen inderdaad dat specifieke wetten in de Thora, zoals die van de sabbat, het priesterschap en de Verzoendag, 'eeuwigdurend' of 'voor altijd' zijn ([Exodus 31:16; 40:15; Leviticus 16:33, 34; De Nieuwe Bijbelvertaling](#)). Maar het Hebreeuwse woord dat in deze verzen wordt gebruikt kan ook de betekenis hebben van *durend tot onbepaalde tijd in de toekomst*, niet per se voor altijd.^b Het Mozaïsche wetsverbond was al 900 jaar van kracht toen God voorzei dat hij het zou vervangen door een 'nieuw verbond' ([Jeremia 31:31-33](#)). Door 'te zeggen "een nieuw verbond", heeft hij [God] het vroegere [verbond] verouderd gemaakt' ([Hebreeën 8:7-13](#)). Het werd zo'n 2000 jaar geleden vervangen op basis van de dood van Jezus ([Efeziërs 2:15](#)).

Misvatting: Mondelinge joodse tradities en de Talmoad hebben net zo veel autoriteit als de geschreven Thora.

Feit: Er is geen Bijbels bewijs dat God naast de geschreven Thora ook een mondelinge wet aan Mozes had gegeven. In de Bijbel staat juist: ‘Voorts zei Jehovah tot Mozes: “Schrijf u deze woorden op”’ ([Exodus 34:27](#)). De mondelinge wet werd later opgeschreven en kwam bekend te staan als de Misjna, die uiteindelijk verder werd ontwikkeld tot de Talmoed. Die wet bestaat uit joodse tradities die hun oorsprong vinden bij de farizeeën. Die tradities waren vaak in strijd met de Thora. Daarom zei Jezus tegen de farizeeën: ‘Gij hebt dan het woord van God krachteloos gemaakt ter wille van uw overlevering’ ([Mattheüs 15:1-9](#)).

Misvatting: Vrouwen mogen niet in de Thora worden onderwezen.

Feit: De Wet van Mozes bevatte het gebod dat de volledige Wet aan heel het volk van Israël voorgelezen moest worden, ook aan de vrouwen en kinderen. Waarom? ‘Opdat zij mogen luisteren en opdat zij mogen leren, daar zij Jehovah, hun God, moeten vrezen en er zorg voor moeten dragen alle woorden van deze wet te volbrengen’ ([Deuteronomium 31:10-12](#)).c

Misvatting: De Thora bevat verborgen boodschappen.

Feit: Mozes, die de Thora opschreef, zei dat de boodschap ervan duidelijk en voor iedereen toegankelijk is, niet verborgen in een code ([Deuteronomium 30:11-14](#)). De theorie dat er verborgen boodschappen in de Thora staan is ontstaan uit de kabbala (joodse mystieke traditie), die ‘kunstig verzonnen’ methoden gebruikt om de Bijbel uit te leggen ([2 Petrus 1:16](#)).d

Het boek Genesis

Auteur: De auteur van Genesis wordt niet kenbaar gemaakt. Naar de traditie werd Mozes altijd als de auteur gezien. Dat Mozes daadwerkelijk de auteur is, kan niet worden uitgesloten.

Datering: Het Boek Genesis geeft niet aan wanneer het geschreven is. Het is waarschijnlijk tussen 1440 en 1400 voor Christus geschreven, tussen de tijd dat Mozes de Israëlieten uit Egypte leidde en zijn dood.

Doelstelling: Het boek Genesis wordt ook wel het “zaaibed” van de hele Bijbel genoemd. De meeste van de grote leerstellingen in de Bijbel worden al in “zaadjesvorm” in Genesis geïntroduceerd. Samen met de Val van de mens wordt ook Gods belofte van redding beschreven ([Genesis 3:15](#)). De leerstellingen van schepping, aantijging van de zonde, rechtvaardiging, boetedoening, verdorvenheid, toorn, genade, soevereiniteit, verantwoordelijkheid en vele andere zaken worden allemaal aangehaald in dit boek van oorsprong genaamd Genesis.

Vele van de grote levensvragen worden beantwoord in Genesis.

- (1) Waar kom ik vandaan? (God heeft ons geschapen — [Genesis 1:1](#))
- (2) Waarom ben ik hier? (we zijn hier om een relatie te hebben met God — [Genesis 15:6](#))
- (3) Waar ga ik naartoe? (we hebben een bestemming na de dood — [Genesis 25:8](#)).

Genesis spreekt de wetenschapper, de geschiedkundige, de theoloog, de huisvrouw, de boer, de reiziger, godsmen en godsvrouw aan. Het is een passend begin voor Gods verhaal van Zijn plan voor de mensheid, de Bijbel.

Belangrijkste verzen: [Genesis 1:1](#): “In het begin schiep God de hemel en de aarde”.

[Genesis 3:15](#): “En Ik zal vijandschap teweegbrengen tussen u en de vrouw, en tussen uw nageslacht en haar Nageslacht; Dat zal u de kop vermorzelen, en u zult Het de hiel vermorzelen”.

[Genesis 12:2-3](#): "Ik zal u tot een groot volk maken, u zegenen en uw naam groot maken; en u zult tot een zegen zijn. Ik zal zegenen wie u zegenen, en wie u vervloekt, zal Ik vervloeken; en in u zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden".

[Genesis 50:20](#): "Jullie weliswaar, jullie hebben kwaad tegen mij bedacht, maar God heeft dat ten goede gedacht, om te doen zoals het op deze dag is: een groot volk in leven te houden".

Korte samenvatting: Het boek Genesis kan verdeeld worden in twee secties: Primitieve geschiedenis en Oudvaderlijke geschiedenis. De Primitieve geschiedenis omvat

- (1) Schepping (Genesis hoofdstuk 1-2);
- (2) de Val van de mens (Genesis hoofdstuk 3-5);
- (3) de Zondvloed (Genesis hoofdstuk 6-9); en
- (4) de verstrooiing (Genesis hoofdstuk 10-11).

Oudvaderlijke geschiedenis beschrijft de levens van vier eerbiedwaardige mannen:

- (1) Abraham ([Genesis 12-25:8](#));
- (2) Izaak ([Genesis 21:1-35](#)-29);
- (3) Jakob ([Genesis 25:21-50:14](#)); en
- (4) Jozef ([Genesis 30:22-50:26](#)).

God schiep een universum dat goed was en vrij van zonde. God schiep de mensheid om een persoonlijke relatie met Hem te hebben. Adam en Eva zondigden en brachten daardoor het kwaad en de dood in de wereld. Het kwaad breidde zich gestaag uit in de wereld tot er nog maar één familie was waar God iets goeds in kon vinden. God stuurde de Zondvloed om het kwaad uit te roeien, maar redde Noach en zijn familie samen met de dieren in de Ark. Na de Vloed begon de mensheid zich weer voort te planten en te verspreiden in de wereld.

God koos Abraham, door wie Hij een uitverkoren volk zou maken en uiteindelijk de beloofde Messias. De uitverkoren bloedlijn werd doorgezet in Abraham's zoon Izaak, en toen in Izaaks zoon Jakob. God veranderde Jakobs naam in Israël, en zijn twaalf zonen werden de voorouders van de twaalf stammen van Israël. In Zijn soevereiniteit liet God Jakobs zoon Jozef naar Egypte sturen door de verachtelijke handelingen van Jozefs broers. Deze handeling, die kwaadaardig bedoeld was door de broers, werd ten goede gebruikt door God en resulteerde erin dat Jakob en zijn familie door Jozef werden gered van een allesvernietigende hongersnood, want Jozef had grote macht gekregen in Egypte.

Voorafschaduwingen: Vele Nieuw Testamentische thema's vinden hun wortels in Genesis. Jezus Christus is het Zaad van de vrouw dat de macht van de Satan zal vernietigen ([Genesis 3:15](#)). Net als met Jozef, was Gods plan ten gunste van de mensheid door het offer van Zijn Zoon bedoeld ten goede, hoewel zij die Jezus kruisigden kwade bedoelingen hadden. Noach en zijn familie zijn de eersten van vele overgeblevenen die afgebeeld worden in de Bijbel. Hoewel het tegen alle verwachtingen in gaat en ondanks dat de omstandigheden vaak erg ongunstig zijn, bewaart God altijd een restant van gelovigen voor Zichzelf. De overblijvende Israëlieten keerden terug naar Jeruzalem na de Babylonische gevangenschap; God bewaarde een restant gedurende alle vervolgingen die in Jesaja en Jeremia worden beschreven; een restant van 7000 priesters werd verborgen voor de toorn van Izebel; God belooft dat een restant van joden op een dag hun ware Messias zal aannemen ([Romeinen 11](#)). Het geloof dat Abraham liet blijken zou het geschenk van God worden en de basis van de redding voor zowel de Jood en de Heiden ([Efeziërs 2:8-9](#); [Hebreeënen 11](#)).

Praktische Toepassing: Het overkoepelende thema van Genesis is Gods eeuwige bestaan en Zijn schepping van de wereld. De

auteur doet geen enkele poging om het bestaan van God te bewijzen; hij verkondigt simpelweg dat God almachtig is, altijd was, en altijd zal zijn over alles. Op dezelfde wijze hebben wij vertrouwen in de waarheden van Genesis, ondanks de claims van hen die ze ontkennen. Alle mensen, ongeacht hun cultuur, nationaliteit of taal, moeten verantwoording afleggen aan de Schepper. Maar door de zonde, die in de wereld kwam door de Val, zijn we van Hem gescheiden. Slechts door één klein landje, Israël, werd Gods reddingsplan voor de mensheid onthuld en werd het toegankelijk voor iedereen. We verblijden ons in dat plan.

God schiep het universum, de aarde en alle levende wezens. We kunnen Hem ook de zorgen van ons eigen leven toevertrouwen. God kan in een hopeloze situatie, zoals die van Abraham en Sara die kinderloos waren, ongelofelijke dingen doen als we simpelweg vertrouwen en gehoorzamen. Er kunnen in ons leven verschrikkelijke en onrechtvaardige dingen gebeuren, zoals bij Jozef, maar God zal altijd een groter goed voortbrengen als we geloven in en vertrouwen op Hem en Zijn soevereine plan. "En wij weten dat voor hen die God liefhebben, alle dingen meewerken ten goede, voor hen namelijk die overeenkomstig Zijn voornemen geroepen zijn" ([Romeinen 8:28](#)).

Het Boek Exodus

Auteur: Mozes was de auteur van het Boek Exodus ([Exodus 17:14](#); [24:4-7](#); [34:27](#)).

Datering: Het Boek Exodus is geschreven tussen 1440 en 1400 voor Christus.

Doelstelling: Het woord "exodus" betekent vertrek. Op Gods tijd (Op de door God vastgestelde tijd?) sloot de exodus van de Israëlieten vanuit Egypte een periode van verdrukking van Abrahams nakomelingen af ([Genesis 15:13](#)). Darmee begon de vervulling van de verbondsbelofte aan Abraham, dat zijn nakomelingen niet alleen in het Beloofde Land zouden wonen, maar zich ook zouden vermenigvuldigen en een groot volk zouden worden ([Genesis 12:1-3](#), [7](#)). Het doel van het boek kan omschreven worden als het natrekken van de snelle groei van Jakobs nakomelingen vanaf Egypte tot het vestigen van de theocratische staat Israël in het Beloofde Land.

Belangrijkste verzen: [Exodus 1:8](#): "Toen trad er in Egypte een nieuwe koning aan, die Jozef niet gekend had."

[Exodus 2:24-25](#): "Toen hoorde God hun gekerm, en God dacht aan Zijn verbond met Abraham, met Izak en met Jakob. En God zag naar de Israëlieten om en ontfermde Zich over hen."

[Exodus 12:27](#): "Dit is een Pascha-offer voor de HEERE, Die in Egypte de huizen van de Israëlieten voorbijging, toen Hij de Egyptenaren trof en onze huizen bevrijdde. Toen knielde het volk en boog zich neer."

[Exodus 20:2-3](#): "Ik ben de HEERE, uw God, Die u uit het land Egypte, uit het slavenhuis, geleid heeft. U zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben".

Korte samenvatting: Exodus begint waar Genesis eindigt en laat zien hoe God met Zijn uitverkozen volk, de Joden, omgaat. Het geeft de gebeurtenissen weer van de tijd dat Israël Egypte binnenkwam als gasten van Jozef, die machtig was in Egypte, totdat ze uiteindelijk verlost werden uit de wrede gevangenschap van de slavernij die hen opgelegd was door "een nieuwe koning, die Jozef niet gekend had ([Exodus 1:8](#)).

Hoofdstukken 1-14 beschrijven de omstandigheden van de Joden onder Farao, hoe Mozes opstaat als hun verlosser, de plagen die God over Egypte uitstortte omdat hun leider zich niet aan Hem wilde onderwerpen, en het vertrek uit Egypte. Gods soevereine en machtige hand is te zien in de wonderen van de plagen - eindigend met de plaag van de dood van de eerstgeborenen en de instelling van het eerste Pascha - de bevrijding van de Israëlieten, het scheiden van de Rode Zee, en de vernietiging van het Egyptische leger.

Het middelste gedeelte van Exodus is gewijd aan het zwerven in de woestijn en de wonderlijke voorzienigheid van God voor Zijn volk. Maar hoewel Hij hen brood gaf uit de hemel, zoet water uit bitter water, water uit een rots, overwinning over hen die hen anders zouden vernietigen, Zijn Wet geschreven op stenen tafelen door Zijn eigen hand, en Zijn aanwezigheid in de vorm van pilaren van wolk en vuur, morden de mensen aan een stuk door en kwamen tegen God in opstand.

Het laatste deel van het boek beschrijft de vervaardiging van de Ark van het Verbond en de ontwerp-plannen voor de Tabernakel met de verschillende offers, altaren, meubelen, ceremonies en aanbiddingvormen.

Voorafschaduwingen: De verschillende offers die vereist werden van de Israëlieten waren een beeld van het ultieme offer, het Pascha Lam van God, Jezus Christus. In de nacht van de laatste plaag van Egypte, werd er een lam zonder onvolkomenheden geslacht en het bloed werd op de deurposten van de huizen van Gods volk gestreken, waardoor ze beschermd werden tegen de Engel des doods. Dit voorafschadwt Jezus, het smetteloze Lam van God ([1 Petrus 1:19](#)), met wiens bloed wij gewassen zijn zodat wij verzekerd zijn van eeuwig leven. Andere symbolische voorstellingen van Christus in het boek Exodus zijn bijvoorbeeld het water dat uit de rots kwam in [Exodus 17:6](#). Zoals Mozes de rots sloeg om levengevend water te geven aan het volk, zo sloeg God de Rots van onze redding, Hem kruisigend voor onze zonden, en vanuit de Rots komt het geschenk van levend water ([Johannes 4:10](#)). Het voorzien in manna in de woestijn is een volmaakt beeld van Christus, het Brood des Levens ([Johannes 6:48](#)), waar God ons van voorziet om ons leven te geven.

Praktische toepassing: Een van de redenen dat de Mozaïsche Wet gegeven werd, was om de mensen te laten zien dat ze niet in staat zijn om zich er aan te houden. We zijn niet in staat om God te behagen door ons aan wetten te houden; daarom benadrukt Paulus "ook wij zijn in Christus Jezus gaan geloven, opdat wij gerechtvaardigd zouden worden uit het geloof van Christus en niet uit werken van de wet. Immers, uit werken van de wet wordt geen vlees gerechtvaardigd" ([Galaten 2:16](#)).

De manifestaties van Gods voorzienigheid voor de Israëlieten, van bevrijding uit gevangenschap tot het manna en de kwakkel in de woestijn, zijn duidelijke tekenen van Zijn genadige voorzienigheid voor Zijn volk. God heeft beloofd dat Hij in al onze noden zal voorzien. "God is getrouw, door Wie u geroepen bent tot de gemeenschap van Zijn Zoon Jezus Christus, onze Heere" ([1 Korintiërs 1:9](#)).

Wij moeten op God vertrouwen, want Hij kan ons van alles bevrijden. Maar God staat niet toe dat zonde tot in de eeuwigheid onbestraft blijft. Als gevolg hiervan, kunnen we Hem vertrouwen in Zijn vergelding en rechtvaardigheid. Wanneer God ons weghaalt uit een slechte situatie, moeten we niet proberen weer terug te gaan. Wanneer God dingen van ons eist, verwacht Hij

dat we gehoorzamen, maar tegelijkertijd geeft Hij genade omdat Hij weet dat we vanuit onszelf niet in staat zullen zijn om volkomen te gehoorzamen.

Het boek Leviticus

Auteur: Het boek Leviticus is geschreven door Mozes.

Datering: Het boek Leviticus is geschreven tussen 1440 en 1400 voor Christus.

Doelstelling: Omdat de Israëlieten 400 jaar lang in gevangenschap hadden geleefd in Egypte, was hun Godsbeeld vertekend geraakt door de heidense, polytheïstische Egyptenaren. Het doel van Leviticus is om middels instructies en wetten een zondig maar verlost volk te begeleiden in hun verhouding met een heilige God. In Leviticus wordt de noodzaak van persoonlijke heiligheid als reactie op een heilige God benadrukt. Zonden moeten verzoend worden door de juiste offers te doen (hoofdstukken 8-10). Andere onderwerpen in het boek zijn voedselvoorschriften (rein en onrein voedsel), kindergeboorte en ziektes die nauwgezet gereguleerd worden (hoofdstukken 11-15). Hoofdstuk 16 beschrijft de Verzoeningsrite waarbij een jaarlijks offer gebracht moet worden voor de gezamenlijke zonden van het volk. Verder dient het volk van God behoedzaam te zijn in hun persoonlijke, morele en sociale leefwijze, in tegenstelling tot wat de heidense volken om hen heen in die tijd pleegden te doen (hoofdstukken 17-22).

Belangrijkste verzen: "Hij moet zijn hand op de kop van het offerdier leggen, dan zal zijn offer worden aanvaard als verzoening." ([Leviticus 1:4](#))

"Want het bloed is de levenskracht van een levend wezen. Ik heb het jullie gegeven om er op het altaar de verzoeningsrite mee te voltrekken, want bloed kan, als levenskracht, verzoening bewerken." ([Leviticus 17:11](#))

"Laad niet omwille van een ander schuld op je door je te wreken of wrok te blijven koesteren. Heb je naaste lief als jezelf. Ik ben de HEER." ([Leviticus 19:18](#))

Korte samenvatting: Hoofdstukken 1-7 beschrijven de offers die zowel van het volk als van de priesters vereist werden. Hoofdstukken 8-10 beschrijven de wijding van Aaron en zijn zonen tot het priesterschap. Hoofdstukken 11-16 zijn de voorschriften voor diverse vormen van onreinheid. De laatste tien hoofdstukken verwoorden Gods richtlijnen aan Zijn volk voor daadwerkelijke heiligheid. Diverse feesten werden in het leven geroepen ten behoeve van de verering van Jehova, God, door het volk, zoals ze bijeengeroepen en ten uitvoer gebracht moesten worden volgens Gods wetten. Zegeningen of vervloekingenvolgden op het naleven of negeren van Gods geboden (hoofdstuk 26). Beloften aan de Heer worden beschreven in hoofdstuk 27.

Het voornaamste onderwerp van Leviticus is heiligheid. Dat God heiligheid vereist van Zijn volk komt door Zijn eigen heilige natuur. Verzoening hangt daar mee samen. Voor het aangezicht van God moet heiligheid behouden worden, en heiligheid kan alleen bereikt worden door de juiste verzoening.

Voorafschaduwingen: Veel van de rituele aanbiddingpraktijken verbeelden op velerlei wijze de persoon en het werk van onze Verlosser, de Heer Jezus Christus. [Hebreeën 10](#) vertelt ons dat de Wet van Mozes "slechts een voorafschaduwing toont van al het goede dat nog komen moet". Daarmee wordt bedoeld wordt dat de dagelijkse offers door de priesters vanwege de zonden van het volk, een beeld waren van het ultieme Offer — Jezus Christus, wiens eenmalige offer voor eens en altijd zou gelden voor

mensen die in Hem geloven. De heiligheid die tijdelijk door de Wet verkregen kon worden, zou op een dag worden vervangen door het verwerven van absolute heiligheid, wanneer de rechtvaardigheid van Christus voor Christenen één gemaakt zou worden met de zonde ([2 Korintiërs 5:21](#)).

Praktische toepassing: God neemt Zijn heiligheid zeer serieus en dat moeten wij ook doen. In de hedendaagse kerk is de tendens om God naar ons eigen beeld te vormen, waarbij we Hem kenmerken toedichten die we graag in Hem zouden zien, in plaats van de kenmerken die Zijn Woord beschrijft. De volstrekte heiligheid van God, Zijn bovenzinnelijke pracht en Zijn "ontogankelijke licht" ([1 Timoteüs 6:16](#)) zijn onbekende begrippen voor veel Christenen. Wij worden geroepen om in het Licht te treden en de duisternis in ons leven weg te doen, zodat we Hem zullen welgevallen. Een heilige God kan overduidelijke en schaamteloze zonde in Zijn volk niet tolereren en Zijn heiligheid vereist dat Hij de zonde straft. We mogen niet lichtvaardig zijn in onze houding ten aanzien van zonde of Gods afkeuring van zonde, en mogen ons er ook op geen enkele wijze makkelijk van af maken.

Dank de Heer dat we vanwege de dood van Jezus, ten gunste van ons, geen dierenoffers meer hoeven te brengen. Leviticus gaat geheel over vervanging. De dood van de dieren was een vervangende straf voor degenen die gezondigd hebben. Op dezelfde wijze, maar oneindig veel beter, was het offer van Jezus op het kruis de vervanging voor onze zonden. Nu kunnen we zonder angst voor een volstrekt heilige God staan, want in ons ziet Hij de gerechtigheid van Christus.

Het boek Numeri

Auteur: Mozes was de auteur van het boek Numeri.

Datering: Het boek Numeri is tussen 1440 en 1400 voor Christus geschreven.

Doelstelling: De boodschap van het boek Numeri is universeel en tijdloos. Het herinnert gelovigen eraan dat ze in een spiritueel gevecht verwickeld zijn, want Numeri is het boek van de dienst en levenswandel van het volk van God. Het boek Numeri overbrugt het gat tussen het moment waarop de Israëlieten de Wet ontvangen (Exodus en Leviticus) en de voorbereidingen op het binnengaan van het beloofde land (Deuteronomium en Jozua).

Belangrijkste verzen: [Numeri 6:24-26](#): "De HEERE zegene u en behoede u! De HEERE doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig! De HEERE verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede!"

[Numeri 12:6-8](#): "Als iemand onder u een profeet is, maak Ik, de HEERE Mij door een visioen aan hem bekend, spreek Ik met hem door een droom. Maar zo doe Ik niet tegenover Mijn dienaar Mozes, die in Mijn hele huis trouw is, met hem spreek Ik van mond tot mond, ja, zichtbaar, en niet in raadsels. Hij aanschouwt de gestalte van de HEERE. Waarom dan bent u niet bevreesd geweest om over Mijn dienaar, over Mozes, te spreken?"

[Numeri 14:30-34](#): "U zult beslist niet in dat land komen waarover Ik Mijn hand opgeheven heb, dat Ik u daarin zou laten wonen, behalve Kaleb, de zoon van Jefunne, en Jozua, de zoon van Nun. Uw kleine kinderen, van wie u zei: Zij zullen tot prooi worden van de vijand! hen zal Ik erin brengen; zij zullen dat land, dat u verworpen hebt, leren kennen. Maar wat u betreft, uw dode lichamen zullen in deze woestijn vallen. Uw kinderen zullen veertig jaar in deze woestijn rondzwerven, en zij zullen uw hoererijen dragen, totdat uw dode lichamen in deze woestijn vergaan zijn. Overeenkomstig het aantal dagen dat u dat land verkend hebt, veertig dagen, voor elke dag een jaar, zult u uw ongerechtigheden dragen, veertig jaar lang, en u zult van Mij tegenstand ondervinden."

Korte samenvatting: De meeste gebeurtenissen uit het boek Numeri vinden plaats in de woestijn, voornamelijk tussen het tweede en veertigste jaar van de omzwervingen van de Israëlieten. De eerste 25 hoofdstukken van het boek doen verslag van de ervaringen van de eerste generatie Israëlieten in de wildernis, en de rest van het boek beschrijft de ervaringen van de tweede generatie. Het hele boek door worden de thema's gehoorzaamheid en opstandigheid opgevolgd door bekering en zegening, en dit patroon herhaalt zich ook door het hele Oude Testament heen.

Het thema van de Heiligheid van God wordt vanuit het boek Leviticus voortgezet in het boek Numeri, dat Gods instructie en voorbereiding voor de intocht van Zijn volk in het beloofde land Kanaän onthult. Het belang van het boek Numeri wordt duidelijk doordat er in het Nieuwe Testament veelvuldig naar het boek verwezen wordt. De Heilige Geest vestigde in het bijzonder de aandacht op Numeri in [1 Korintiërs 10:1-2](#). De woorden "En deze dingen zijn gebeurd als voorbeelden voor ons" verwijzen naar de zonde van de Israëlieten en Gods ongenoegen richting hen.

In [Romeinen 11:22](#) spreekt Paulus van de "goedheid en strengheid van God". Dat is in een notendop de boodschap van Numeri. De strengheid van God is te zien in de dood van de rebellerende generatie in de wildernis, zij die het beloofde land nooit zijn binnengegaan. De goedheid van God wordt gerealiseerd in de nieuwe generatie. God beschermde, behield en zorgde voor deze mensen tot ze het land in bezit namen. Dit herinnert ons aan de rechtvaardigheid en liefde van God, die altijd in soevereine harmonie zijn.

Voorafschaduwingen: Gods eis tot heiligheid in Zijn volk wordt volledig en voorgoed vervuld in Jezus Christus, die kwam om de wet te vervullen in onze plaats ([Matteüs 5:17](#)). Het concept van de beloofde Messias doordrenkt het boek. Het verhaal in hoofdstuk 19 van het offeren van de rode koe "zonder enig gebrek en waaraan geen onvolkomenheid is" laat een symbool voor Christus zien, het smetteloze en onbevleete Lam van God. Het beeld van de koperen slang die op de paal opgeheven wordt om lichamelijke genezing te brengen (hoofdstuk 21) laat ook het opheffen van Christus zien, ofwel aan het kruis, of in de bediening van het Woord, zodat wie er ook maar in geloof naar Hem opziet geestelijke genezing ontvangt.

In hoofdstuk 24 spreekt Bileams vierde orakel van de ster en de scepter die vanuit Jakob op zal stijgen. Hier vinden we een profetie over Christus die ook de "morgenster" genoemd wordt in [Openbaring 22:16](#) vanwege Zijn glorie, helderheid en pracht, en vanwege het licht dat van Hem uitstraalt. Hij kan ook een scepter, een scepterdrager genoemd worden, vanwege Zijn koninkrijkheid. Hij is niet slechts een koning van naam, maar Hij heeft een koninkrijk, en regeert met een scepter van genade en rechtvaardigheid.

Praktische toepassing: Een belangrijk theologisch thema dat in het Nieuwe Testament uit Numeri ontleent wordt, is dat zonde en ongeloof, met name rebellie, het oordeel van God zullen oogsten. 1 Korintiërs zegt specifiek – evenals [Hebreeënen 3:7-4:13](#) sterk impliceert – dat deze gebeurtenissen opgeschreven zijn als voorbeelden voor gelovigen om te aanschouwen en te ontwijken. We moeten niet verlangen naar kwade dingen (vers 6), seksueel immoreel zijn (vers 8), God op de proef stellen (vers 9) of mokken en klagen (vers 10).

Zoals de Israëlieten veertig jaar in de wildernis zwierven vanwege hun rebellie, zo staat God ons soms ook toe om van Hem af te dwalen en om te lijden aan eenzaamheid of een gebrek aan zegeningen, wanneer we rebelleren tegen Hem. Maar God is trouw en rechtvaardig, en zoals Hij de Israëlieten hersteld heeft tot hun rechtmatige plaats in Zijn hart, zo zal Hij altijd de Christenen hertellen tot hun plaats van zegening en intieme gemeenschap met Hem wanneer wij ons bekeren en tot Hem terugkeren ([1 Johannes 1:9](#)).

Het boek Deuteronomium

Auteur: Mozes schreef het boek Deuteronomium, dat in feite een samenvoeging is van zijn toespraken aan Israël vlak voordat het volk de Jordaan overstak. "Dit is de toespraak die Mozes tot heel Israël heeft gehouden" (1:1). Iemand anders (wellicht Jozua) kan het laatste hoofdstuk geschreven hebben.

Datering: Deze toespraken werden gehouden gedurende de 40-daagse periode voordat het volk Israël het Beloofde Land binnenging. De eerste toespraak werd gehouden op de 1e dag van de 11e maand (1:3) en de Israëlieten staken de Jordaan 70 dagen later over, op de 10e dag van de 1e maand ([Jozua 4:19](#)). Wanneer je op die periode van 70 dagen de 30 dagen in mindering trekt die in acht werden genomen voor de rouwperiode na de dood van Mozes ([Deuteronomium 34:8](#)), houd je 40 dagen over. Dat was in het jaar 1410 voor Christus.

Doelstelling: Een nieuwe generatie Israëlieten stond op het punt om het Beloofde Land binnen te gaan. Deze mensen hadden het wonder bij de Rode Zee niet meegemaakt en waren er niet bij toen de Wet geschonken werd op de berg Horeb. Zij gingen een nieuw land binnen waar vele gevaren en verleidingen op de loer lagen. Het boek Deuteronomium werd hen gegeven om hen te herinneren aan Gods wet en Gods macht.

Belangrijkste verzen: "Voeg niets toe aan wat ik u voorschrijf en doe er niets van af. Houd u aan de geboden die ik u geef; het zijn de geboden van de HEER, uw God." ([Deuteronomium 4:2](#))

"Luister, Israël: de HEER, onze God, de HEER is de enige! Heb daarom de HEER, uw God, lief met hart en ziel en met inzet van al uw krachten. Houd de geboden die ik u vandaag opleg steeds in gedachten. Prent ze uw kinderen in en spreek er steeds over, thuis en onderweg, als u naar bed gaat en als u opstaat." ([Deuteronomium 6:4-7](#))

"Neem mijn waarschuwingen ter harte, en draag ook uw kinderen op om zich strikt te houden aan de wetten waarin u onderwezen bent. Want het gaat hier niet om iets onbeduidends, het is een zaak van levensbelang! Als u er gehoor aan geeft, zult u lang mogen leven in het land aan de overkant van de Jordaan, dat u in bezit zult nemen." ([Deuteronomium 32:46-47](#))

Beknorte samenvatting: De Israëlieten wordt opgedragen om vier dingen in acht te nemen: Gods trouw, Gods heiligheid, Gods zegeningen en Gods waarschuwingen. De eerste drie hoofdstukken beslaan de reis vanuit Egypte naar hun huidige locatie, Moab. Hoofdstuk 4 zet hen aan tot gehoorzaamheid, om trouw te zijn aan de God Die hen trouw was.

Hoofdstukken 5 tot en met 26 herhalen de wet. De Tien Geboden en de wetten aangaande offers en speciale dagen, en de rest van de wet worden aan de nieuwe generatie overgedragen. Aan degenen die gehoorzamen, worden zegeningen beloofd (5:29; 6:17-19; 11:13-15), en wie zich niet aan de wet houdt kan rekenen op hongersnood (11:16-17).

Het motief van zegening en vervloeking wordt voortgezet in hoofdstukken 27-30. Dit deel van het boek besluit met een heldere keuze voor Israël: "U staat voor de keuze tussen leven en dood, tussen zegen en vloek." Wat God wenst voor Zijn volk valt terug te zien in wat Hij aanbeveelt: "Kies voor het leven" (30:19).

In de laatste hoofdstukken bemoedigt Mozes het volk; stelt zijn vervanger aan, Jozua; legt een lied vast en spreekt een laatste zegening uit voor elk van de stammen van Israël. Hoofdstuk 34 verhaalt de omstandigheden waaronder Mozes stierf. Hij beklom de berg Nebo, waar de Heer hem het Beloofde Land liet zien dat hij niet zou mogen betreden. 120 Jaar oud maar met nog een goed gezichtsvermogen en jeugdige kracht, stierf Mozes in het bijzijn van de Heer. Het boek Deuteronomium eindigt met een

korte terugblik op het leven van deze grote profeet.

Voorafschaduwingen: Vele onderwerpen van het Nieuwe Testament zijn aanwezig in het boek Deuteronomium. Het meest belangrijke daarvan is de noodzaak om de Wet van Mozes perfect na te leven, en dat het onmogelijk is om dat te doen. De eindeloze offers die nodig zijn om verzoening te bewerkstelligen voor de zonden van het volk — dat voortdurend de Wet overtrad – zouden hun vervulling vinden in het uiteindelijke offer van Christus ([Hebreeënen 10:10](#)), dat “voor eens en altijd” werd gebracht. Vanwege Zijn verzoeningswerk op het kruis hoeven we niet meer voor onze zonden te offeren.

Dat God de Israëlieten uitkoos als Zijn bijzondere volk voorafschaduwde Zijn uitverkiezing van degenen die in Christus geloven ([1 Petrus 2:9](#)). In [Deuteronomium 18:15-19](#) profeteert Mozes over een andere profeet — de ultieme Profeet die nog komt en de Messias is. Net als Mozes zou Hij Goddelijke openbaringen ontvangen en prediken en Zijn volk leiden ([Johannes 6:14](#); [7:40](#)).

Praktische toepassing: Het boek Deuteronomium onderstreept het belang van Gods Woord. Het is een essentieel onderdeel van ons leven. Hoewel we niet meer onder de wet van het Oude Testament staan, moeten we ons in ons leven nog steeds onderwerpen aan Gods wil. Eenvoudige gehoorzaamheid levert zegen op, terwijl zonde gevolgen heeft.

Niemand van ons “staat boven de wet”. Zelfs Mozes, de door God uitverkoren leider en profeet, diende te gehoorzamen. De reden dat hij niet binnen mocht gaan in het Beloofde Land was dat hij een duidelijke opdracht van de Heer niet gehoorzaamde ([Numeri 20:13](#)).

Toen Hij op de proef werd gesteld in de woestijn, citeerde Jezus drie keer uit het boek Deuteronomium ([Matteüs 4](#)). Daarmee illustreerde Jezus de noodzaak voor ons om Gods Woord in ons hart te bergen, zodat we niet tegen Hem zondigen ([Psalm 119:11](#)).

Zoals Israël Gods trouw in herinnering hield, zo moeten wij dat ook doen. Het oversteken van de Rode Zee, de heilige aanwezigheid op de berg Horeb en de zegening van het manna-brood in de woestijn zouden voor ons ook bemoedigend moeten zijn. Een goede manier om vooruitgang te blijven maken is de tijd nemen om terug te kijken en te zien wat God gedaan heeft.

Deuteronomium schetst ons ook een prachtig beeld van een liefdevolle God die een relatie met Zijn kinderen wenst te hebben. De Heer geeft aan dat liefde de reden is waarom Hij het volk Israël “met sterke hand” uit Egypte wegleidde en hen vrijkocht ([Deuteronomium 7:7-9](#)). Hoe fantastisch is het om bevrijd te worden van de ketenen van de zonde en te worden bemind door een almachtige God!